

การปลูกข้าวโดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรได้ใช้วิธีการสมัยใหม่ในการปลูกข้าวโดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร ใช้ปุ๋ยเคมี, ไซยาฆ่าแมลงในการกำจัดแมลงศัตรูข้าว ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โครงการชีววิถี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนชวนเกษตรกรได้จัดทำแปลงสาธิต ทดลองปลูกข้าวโดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ / ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นตัวอย่างเพื่อให้ราษฎรได้เรียนรู้และนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรทำนาแบบปลอดภัย
2. เพื่อลดรายจ่ายในการซื้อสารเคมี
3. เพื่อรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ

ลักษณะทั่วไป

ข้าว เป็นพืชล้มลุกตระกูลหญ้าที่สามารถกินเมล็ดได้ ถือเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวเช่นเดียวกับหญ้า ต้นข้าวมีลักษณะภายนอกบางอย่าง เช่น ใบ กาบใบ ลำต้น และรากคล้ายต้นหญ้า ในประเทศไทย ข้าวหอมมะลิมีสายพันธุ์ในประเทศและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก

ลักษณะประจำพันธุ์ข้าว กข 10

เป็นข้าวเหนียว สูงประมาณ 115 เซนติเมตร ,ไม่ไวต่อช่วงแสงอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 130 วัน ทรงกอตั้งตรง ลำต้นสีเขียวเข้ม ใบค่อนข้างกว้าง รวงอยู่ใต้ใบธง ระยะพักตัวของเมล็ดประมาณ 5 สัปดาห์ เมล็ดข้าวเปลือกสีฟาง เมล็ดข้าวกล้อง กว้าง x ยาว x หนา = 2.3 x 7.6 x 1.8 มิลลิเมตร -คุณภาพข้าวสุก เหนียวนุ่ม ผลผลิต-ประมาณ 660 กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะเด่น เมล็ดเรียวยาว ไม่ร่วงง่าย -คุณภาพหุงต้มและรับประทานดี

ข้อควรระวัง ไม่ต้านทานโรคไหม้ -ไม่ต้านทานแมลงบั่ว และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ลักษณะดีของข้าว กข 10

1. ปลูกได้ทั้งฤดูนาปีและฤดูนาปรัง
2. เมล็ดเรียวยาว ไม่ร่วงง่าย
3. ต้านทานต่อโรคไหม้ปานกลาง

ลักษณะเสียของข้าวพันธุ์ กข 10

1. ไม่ต้านทานโรคขอบใบแห้ง ดังนั้นจึงไม่ควรใส่ปุ๋ยมาก
2. ไม่ต้านทานแมลงปั่วและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

การเตรียมดินและวิธีปลูก

การเตรียมดินจะขึ้นอยู่กับวิธีปลูกข้าว ซึ่งจะแตกต่างกันออกไป แต่ที่เหมือนกัน ไถตะทิ้งไป 7-10 วัน เพื่อตากดินและกำจัดวัชพืช

1. การปลูกโดยวิธีการปักดำ

วิธีการปักดำ มี 2 ขั้นตอน

1.1 การตกกล้า การเตรียมแปลงตกกล้า โดยไถตะทิ้งไว้ 7-10 วัน ไถแปรเอาน้ำเข้า แซ่ซีไถ คราดปรับระดับผิวดินแล้วทำเทือก (มอบ) แบ่งแปลงย่อย กว้างประมาณ 1-2 เมตร ยาวตามความยาวของแปลง ทำร่องน้ำระหว่างแปลงกว้างประมาณ 30 ซม. แล้วระบายน้ำออก หว่านเมล็ดข้าวที่เตรียมไว้บนแปลงให้สม่ำเสมอ ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 50-70 กรัมต่อตารางเมตร อย่านำน้ำท่วมแปลงกล้า แต่ให้มีความชื้นเพียงพอสำหรับการงอก เพิ่มระดับน้ำตามการเจริญเติบโตของต้นข้าว อย่านำน้ำท่วมต้นข้าวและไม่เกิน 5 เซนติเมตรจากระดับหลังแปลง

การเตรียมดินและวิธีปลูก

การเตรียมดินจะขึ้นอยู่กับวิธีปลูกข้าว ซึ่งจะแตกต่างกันออกไป แต่ที่เหมือนกัน ไถตะทิ้งไป 7-10 วัน เพื่อ

1.2 การปักดำ เตรียมแปลงปักดำโดยไถตะ ทิ้งไว้ 7-10 วัน ไถแปร เอาน้ำเข้า แซ่ซีไถ คราดปรับระดับดิน และทำเทือกรักษาระดับน้ำในแปลงปักดำ

ประมาณ 5 เซนติเมตรจากผิวดิน ปักดำโดยใช้ต้นกล้าอายุประมาณ 25 วัน ระยะปักดำ 20x20 เซนติเมตร จำนวน 3-5 ต้นต่อกอรักษาระดับน้ำให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้นนาถดิน และกำจัดวัชพืช

1.2 การปักดำ เตรียมแปลงปักดำโดยไถตะ ทิ้งไว้ 7-10 วัน

ไถแปร เอาน้ำเข้า แซ่ซีไถ คราดปรับระดับดิน และทำเทือกรักษาระดับน้ำในแปลงปักดำ ประมาณ 5 เซนติเมตรจากผิวดิน ปักดำโดยใช้ต้นกล้าอายุประมาณ 25 วัน ระยะปัก

ดำ 20x20 เซนติเมตร จำนวน 3-5 ต้นต่อกอรักษาระดับน้ำให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้น
ข้าว ประมาณ 0-10 เซนติเมตร อย่าปล่อยให้ต้นข้าวขาดน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกำเนิดช่อดอกถึงออก
รวง หลังข้าวกรอกรวง 80 เปอร์เซ็นต์แล้วประมาณ 20 วัน ระบายน้ำออก

